7/3106-218-3-
SÜRELİDİR

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.004/(16) 4646 22.12.2000

KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) 07.12.2000 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3106-7955/19445 sayılı yazınız.
b) 22.12.2000 tarihli ve DEDA-10/987-15027 sayılı yazı.

Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın 7/3106-7955 sayılı yazılı soru önergesi hakkındaki ilgi (a) yazınız üzerine Bakanlığım ilgili kuruluşu Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı'ndan alınan ilgi (b) yazının sureti ekte gönderilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

Eki :
Yazı sureti

7/3106 2197

Başbakanlık
Sermaye Piyasası Kurulu

SAYI :DEDA-10/387 15027 22/12/2000

KONU: Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Recep ÖNAL)

İLGİ: Makamlarının 08.12.2000 tarih ve B.02.0.004/(16)-4432 sayılı talimatları.

İlgi talimat ekindeki, Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan, köşe yazarı Cüneyt ÜLSEVER'in 29.11.2000 tarihli Hürriyet Gazetesinde yayınlanan yazısında yer alan Sermaye Piyasası Kurulu ve çalışanları hakkındaki hususlara ilişkin 29.11.2000 tarihli soru önergesiyle ilgili cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

SORU 1) ***"Sermaye Piyasası Kurumundaki kamu görevinden ayrılanlar 2531 sayılı "Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun" kapsamındaki kişilerden midir?"***

CEVAP 1) Kurul personelinin görevinden ayrılması durumunda, sermaye piyasasında faaliyette bulunmasını yasaklayan bir hüküm sermaye piyasası mevzuatında yer almamaktadır. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 25. maddesinin (a) bendinde ve Sermaye Piyasası Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinin 118. maddesinde Kurul Başkan ve üyeleri ile personelinin sır saklama yükümlülüğü düzenlenmiştir.

Merkez: Doç.Dr. Bahriye Üçok Cad. N:13 06500 Beşevler-ANK.Tel:(312) 212 62 80 (20 Hat) Fax (312)221 3323
İst.Tem. :Akmerkez E Blok Kat:11-80600 Etiler-İSTANBUL. Tel: (212) 282 09 34 (12 Hat) Fax: (212) 282 06 64

22-12-2000
4646

Bu düzenlemelerde, *görevlilerin görevleri nedeniyle öğrendikleri sırları açıklayamayacakları, kendilerinin ve üçüncü kişilerin yararına kullanamayacakları* hükme bağlanmıştır. 2499 sayılı Kanunun 25. maddesinin (a) bendi hükmüne aykırılık ise 47. maddede cezai müeyyideye bağlanmıştır. Kurul Başkan ve üyeleri ile personelinin sır saklama yükümlülüğü, görevlerinin sona ermesi halinde de devam etmektedir.

Sermaye piyasası mevzuatı dışında, kamu görevinden ayrılan personelin görev alma yasağına ilişkin genel düzenleme 2.10.1981 tarih ve 2531 sayılı Kanun ile getirilmiştir. Anılan Kanunun kapsamına girenler 1. maddede sayılmıştır. Burada sayılan kurumlardan "Fonlar", Kurulun anılan Kanuna tâbiyeti bakımından tereddüt uyandırabilecek niteliktedir. Kanunun 1. maddesinde, "*.....kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan fonlarda .... aylık, ücret veya ödenek almak suretiyle görev yapmış olanlar*" kapsama alınmıştır ve 2. maddesinde "*Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde bulundukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar*" hükmü yer almaktadır. Bu düzenlemeye uymayanların 6 aydan 2 yıla kadar hapis ve 10.000 TL. ağır para cezası ile cezalandırılacakları 4. maddede öngörülmektedir.

Anılan Kanunun "Kapsam" maddesinde, kanunla kurulmuş kamu kurumlarından söz edilmemekte, kanunla kurulmuş fonlar kapsama alınmaktadır. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 28. maddesinin (b) bendi uyarınca kurulan özel fon, Kurul giderlerinin karşılanması için Kurulun emrine verilmiş olup, fonun tüzel kişiliği yoktur. Kurul ise, Kanunun 17. maddesi ile kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. Kaldı ki, 2499 sayılı Kanunun 30.7.1981; 2531 sayılı Kanunun ise yaklaşık 3 ay sonra 6.10.1981 tarihli olduğu dikkate alındığında, Kurulun 2531 sayılı Kanun kapsamında özel olarak zikredilmesine olanak bulunmamakla birlikte, "Fon" kapsamında değerlendirilebileceği yönündeki olası savlar da geçerliliğini yitirmektedir.

Ayrıca, ülkemizde sermaye piyasasını düzenlemek, geliştirmek ve denetlemek gibi görevler yüklenen Kurulun, sermaye piyasasının yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla hareket etmesinin gerekli olduğu ve Kurulda yönetici, meslek personeli ve meslek personel yardımcısı olarak görev almanın belli konularda lisans eğitimi almış olmayı zorunlu kıldığı, bu eğitimin üzerine belli süreyle de Kurulda görev yapıldıktan sonra, kişisel istek veya

görev süresinin dolması, yeterlilik sınavında başarılı olunamaması gibi nedenlerle Kuruldan ayrılma halinde başka bir alanda faaliyette bulunulmasının güç olduğu dikkate alındığında, Kurulda görev yapılan süre içinde konum nedeniyle edinilen gizli bilgilerin kişisel çıkar sağlamak amacıyla kullanıldığının tespit edilmesi, diğer bir ifade ile meslek ahlâkı ile bağdaşmayacak faaliyetlerde bulunulduğunun anlaşılması halinde olay bazında işlem yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Nitekim, 2'nci soruya verilen cevapta da ifade edildiği üzere, Kurul tarafından yapılan denetimler sonucunda tespit edilen hususlarla ilgili olarak, sorumlular hakkında, eski SPK çalışanı olup olmadıklarına bakılmaksızın gerekli işlemler yapılmıştır.

SORU 2) ***"Kaç SPK görevlisi, kamu görevinden ayrıldığı tarihten sonra 2531 sayılı yasadaki 3 yıllık yasak sürede finans piyasasında kanun kapsamında "görev-iş-Taahhüt-komisyonculuk temsilcilik gibi yasak" iş yapmıştır? Bunlar kimlerdir ve hangi kuruluşlarda iş yapmışlardır? Bu kişiler hakkında ne gibi işlemler yapılmıştır."***

CEVAP 2) Bugüne kadar;

5 Kurul Başkanı
25 Kurul Üyesi
12 Kurul Başkanlık Danışmanı
4 Kurul Başkan Yardımcısı
7 Daire Başkanı
1 Baş Hukuk Danışmanı
1 Daire Başkan Yardımcısı
47 Meslek Personeli
11 Meslek Personel Yardımcısı
1 Avukat

olmak üzere toplam 114 kişi Kuruldaki görevinden kendi isteği, görev süresinin dolması, vefat veya yeterlilik sınavının geçilememesi gibi nedenlerle ayrılmış olup, bunların önemli bir bölümü İMKB, Hazine ve İstanbul Altın Borsası gibi kamu kurumları ile aracı kurumlar, anonim şirketler, bağımsız denetim firmaları, bankalar gibi kurumlarda görev almışlardır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, Sermaye Piyasası Kurulu 2531 sayılı Kanunun 1'inci maddesinde sayılan kuruluşlar kapsamında değildir. Bu nedenle, Kuruldan ayrılan personel hakkında söz konusu Kanunun 2'nci maddesinde belirtilen 3 yıllık yasaklayıcı sürenin uygulanması mümkün değildir. Bu çerçevede, anılan kişiler hakkında yapılması gereken herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

SORU 3) ***"SPK'daki görevlerinden ayrılıp finans piyasalarında bazı şirketlere genel müdür olanlar kimlerdir? Tür Menkul, Şahin Menkul, Emper Menkul ve başkaca şirketlerde genel müdürlük veya başka düzeyde çalışarak bu şirketlerin batışına seyirci kalarak halkı aldatanlar var mıdır ve kimlerdir? Bu şirketler ve kişiler hakkında ne gibi işlemler yapılmıştır?"***

CEVAP 3) Yukarıda da belirtildiği üzere, bugüne kadar Kuruldan toplam 114 kişi görevden ayrılmış olup, tespit edilebildiği kadarıyla, bunlardan yaklaşık 25 adedi halen aracı kurumlarda genel müdür, genel müdür yardımcısı, yönetim kurulu başkanı ve üyesi, şube müdürü veya teftiş kurulu başkanı olarak görev yapmaktadır.

Diğer taraftan, Kurulumuzca yapılan denetimler sonucunda 30'u sürekli olmak üzere toplam 34 aracı kurumun faaliyetleri durdurulmuş ve faaliyetleri sürekli olarak durdurulan aracı kurumlardan 15'i hakkında da iflas davası açılmıştır.

Buna karşılık, sadece 2 aracı kurumda (Tür Menkul Değerler ve Finans A.Ş-Hüseyin CANKURTARAN. ve Şahin Menkul Değerler A.Ş.-Cemal ÖZTÜRK) faaliyetlerin durdurulması sırasında, 4 aracı kurumda (Emper Menkul Değerler A.Ş.-İbrahim HASELÇİN ve Metin YÜKSEL: Emlak Menkul Değerler A.Ş.-Metin YÜKSEL ; Derborsa Borsa Bankerliği A.Ş.-Zafer KAYMAKÇI; Park Menkul Değerler A.Ş.-Atilla ZAİMOĞLU) ise faaliyetlerin durdurulmasından önce eski SPK çalışanları üst düzey yönetici olarak görev yapmış olup, yapılan denetimler sonucunda tespit edilen hususlarla ilgili olarak sorumluluğu bulunan Hüseyin CANKURTARAN, İbrahim HASELÇİN ve Cemal ÖZTÜRK hakkında da diğerleri ile birlikte herhangi bir ayrım gözetilmeksizin işlem yapılmıştır. Anılan aracı kurumlar ile bu kurumlar nezdinde gerçekleştirilen denetimler sonucunda tespit edilen hususlarda sorumluluğu bulunan kişiler hakkında yapılan işlemler 5'inci soruya verilen yanıtta yer alan tabloda ayrıntılı olarak sunulmaktadır..

SORU 4) ***"Emlak Menkul Değerler'e genel müdür olan bir eski SPK çalışanı, bu kurumu denetlerken bulduğu 10 milyon dolar açığın, 60 milyon dolara kadar yükselmesine göz yumulması söz konusu mudur? Aynı yıl (1998) tüm aracı kuruluşların ödediği toplam vergi miktarı 50 milyon doların üzerinde midir, ne kadardır?"***

CEVAP 4) Emlak Menkul Değerler A.Ş. (Aracı Kurum) 1996 yılında kurulmuş, 1997 yılının Mart ayında faaliyete başlamıştır. Sermaye Piyasası Kurulu'ndan daha önce ayrılmış bulunan bir uzman; Aracı Kurumun kuruluşundan 1997 yılının Eylül ayına kadar Aracı Kurumda genel müdür yardımcısı olarak görev yapmıştır. Şirket 1997 yılını 291 milyar TL (1,4 milyon USD) kâr, 1998 yılını ise 9,97 trilyon TL. (31,7 milyon USD) zarar ile kapatmıştır.

1998 yılı içerisinde 17.02.1998 tarihinde Aracı Kurumun genel müdürlüğüne Cumhur ERGÜN atanmış ve göreve atanmasının ertesi gününde Aracı Kurum yönetim kurulu tarafından müşterilere kullandırılacak krediler konusunda yetkili kılınmıştır. Ayrıca, Aracı Kurumun Yönetim Kurulu Başkanı Mesut ERKOVAN dışındaki Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı 1998 yılı Mart ayı içerisinde değişmiştir.

Aracı Kurum nezdinde 03.09.1998 tarihinde denetim çalışmalarına başlanmış olup, yapılan denetim sonucunda tespit edilen ve cezai işlem gerektiren hususlar, Aracı Kurumda genel müdür yardımcısı olarak görev yapan eski SPK çalışanının görevden ayrılmasından sonraki dönem faaliyetleriyle ilgili olduğundan, o dönemde görev yapan sorumlular hakkında gerekli işlemler yapılmıştır. Bu çerçevede, anılan aracı kurumda genel müdür (veya genel müdür yardımcısı) olarak görev yapan eski bir SPK çalışanının denetim yaptığı sırada bulduğu 10 milyon Dolar açığın 60 milyon Dolara yükselmesine göz yumması söz konusu değildir.

Diğer taraftan, aracı kurumların 1998 yılı gelir tablolarında yer alan "ödenecek vergi vb. yasal yükümlülükler" kalemi toplamı 16,23 trilyon TL. (51,7 milyon USD)'dır.

7/3106224-9

SORU 5) ***"Tür Menkul, Şahin Menkul, Emper Menkul, Emlak Menkul batmış mıdır? Bu kuruluşlar hakkında batmadan önce herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Batan kuruluşlarda görev alan eski SPK görevlileri batan kuruluşlar itibariyle kimlerdir?"***

CEVAP 5) Anılan aracı kurumlardan, Emlak Menkul Değerler A.Ş. ve Şahin Menkul Değerler A.Ş. 24.11.1999 tarihinde iflas etmiştir. Tür Menkul Değerler ve Finans A.Ş. ile Emper Menkul Değerler A.Ş. ile ilgili iflas davalarında ise yargılama süreci devam etmektedir.

Aşağıdaki tabloda, sözkonusu aracı kurumlarda görev alan eski SPK çalışanları, bu aracı kurumlar nezdinde Kurulumuz adına denetim yapan personel ile denetim raporlarının tarihleri ile denetim sonucunda yapılan işlemler ve haklarında suç duyurusunda bulunulan kişilerle ilgili bilgiler yer almaktadır.

Aracı Kurum	İlgili Kişiler ve Kuruldan Ayrılış tarihleri	Bu Aracı Kurumlar Nezdinde Denetim Yapanlar ve Rapor Tarihleri	Kurul Kararları ve İflas Tarihleri	Hakkında Suç Duyurusunda Bulunulan Kişiler	Suç Duyurularına Esas Oluşturan Kanun Maddeleri
Emlak Menkul Değerler A.Ş.	Metin Yüksel 19.06.1995	Alper Yücel Çağlar Gülveren (06.10.1998)	İlgili mahkeme tarafından 24.11.1999 tarihinde Aracı Kurumun iflasına karar verilmiştir.	Mesut Erkovan Cumhur Ergün A. Beyhan Özbay Yıldırım Acar İ. Cengiz Yalvaç Esat Erçelik Mustafa Davran	Cumhur Ergün ve Mesut Erkovan hakkında SPKn. md.47/B-5 Cumhur Ergün hariç herkes hakkında TCK md. 508,510
Tür Menkul Değerler ve Finans A.Ş.	Hüseyin Cankurtaran 14.08.1990	İlkay Arıkan (27.08.1996)	31.10.1996 tarihli Kurul Kararıyla iflasının istenmesine karar verilmiştir. 19.10.1999 tarihli mahkeme kararıyla iflas reddedilmiş olup, red kararının temyiz edilmesi sonucunda bozma kararı verilmiştir.	Taner Yılmaz Hüseyin Cankurtaran Adalet Makar Tanzer Olcay	Hepsi hakkında SPKn. md.47/B-5 TCK md. 339,349,508,510
Emper Menkul Değerler A.Ş.	İbrahim Haselçin 08.04.1991 Metin Yüksel 19.06.1995	Akın Uysal Kübra Şehirli Altay Togay (06.01.1999)	06.01.2000 tarihinde iflas davası açılmıştır. Yargılama devam etmektedir.	Turgut Ergül Birsu Hilal Altıntaş Hüseyin Ali Güleç Vedat Şener Ahmet Engin Bucak Cem Mardin Horuluoğlu Hülya Aydın Mustafa Oduncu İbrahim Haselçin Müfit Akbulut	Hepsi hakında SPKn. md.47/B-5 B. Hilal Altıntaş ve Hülya Aydın hakkında TCK md.508,510
Şahin Menkul Değerler A.Ş.	Cemal Öztürk 07.04.1995	Alper Yücel (20.07.1998)	Aracı Kurumun yetki belgeleri 18.08.1998 tarihli kurul Kararı ile iptal edilmiştir. 24.11.1999 tarihinde iflas etmiştir.	Mustafa Şahin Vedat Şahin Yüksel Şahin Enver Altunbaş Cemal Öztürk	Hepsi Hakkında SPKn. 47/B-5

7/3106 225

Yukarıdaki tablo verilerine göre, SPK meslek personeli tarafından fiilen denetlemesi yapılan aracı kurumlara geçiş söz konusu değildir. Diğer bir ifade ile, Kurulumuz kayıtlarında yapılan inceleme sonucunda, yukarıda unvanları belirtilen aracı kuruluşlar nezdinde bu kurumlarda görev alan eski SPK çalışanları tarafından denetim yapılmamıştır.

Faaliyetleri sürekli ve geçici olarak durdurulmuş olan toplam 34 aracı kurumdan sadece 2 tanesinde (Tür Menkul Değerler ve Finans A.Ş.-Hüseyin CANKURTARAN; Şahin Menkul Değerler A.Ş.-Cemal ÖZTÜRK) kapatılma sırasında eski SPK çalışanı yönetici olarak görev yapmakta olup, bu kişiler hakkında da sorumluluğu tespit edilen diğer kişilerle birlikte cezai işlem yapılmıştır.

Emper Menkul Değerler A.Ş. denetim ve kapatma sırasında herhangi bir eski SPK personeli görev yapmamakla birlikte, bu aracı kurum nezdinde yapılan denetim sonucunda tespit edilen ve suç unsuru oluşturan fiillerle ilgili olarak sorumluluğu tespit edilen eski SPK personeli İbrahim HASELÇİN hakkında da suç duyurusunda bulunulmuştur.

Emlak Menkul Değerler A.Ş. ile ilgili olarak da, bir önceki soruya verilen yanıtta gerekli açıklama yapılmış olup, burada tekrarlanmamıştır.

Sonuç olarak, Emlak Menkul Değerler A.Ş., Tür Menkul Değerler ve Finans A.Ş., Şahin Menkul Değerler A.Ş. ve Emper Menkul Değerler A.Ş. hakkında Sermaye Piyasası Kurulu tarafından gerekli işlemler yapılmış ve bu aracı kurumlardaki mevzuata aykırılık ve suiistimallerle ilgili olarak aralarında eski SPK çalışanlarının da bulunduğu toplam 26 kişi hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Dr. Doğan CANSIZLAR
Kurul Başkanı